

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

11.06.2021

п.г.т. Алексеевское

№ 219

**Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районнының
«Шәмә гомуми төп белем бирү мәктәбе»
Муниципаль бюджет гомуми белем бирү
учреждениесе Уставын раслау турында**

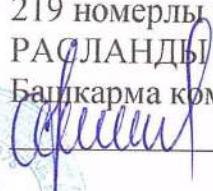
Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын «Россия Федерациясенде мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 108 маддәсендәге 5 өлешенә туры китерү максатларында һәм, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 2020 елның 28 декабрендәге П 2165/20-Д-ГН номерлы Мәгариф өлкәсендә күзәтчелек һәм контроль Департаментының Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы башкарма комитетының муниципаль казна учреждениесендә хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмәсен исәпкә алып,

карап бирәм:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районнының «Шәмә гомуми төп белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын яңа редакциядә расларга (Күшүмтә).
2. «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районнының «Шәмә гомуми төп белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын раслау турында» Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы башкарма комитетының 2015 елның 11 августындагы 368 номерлы каарының үз көчен югалткан дип танырга.
3. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районнының «Шәмә гомуми төп белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе директоры В.Ф.Порфириевага Уставны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алырга.
4. Өлеге каарының үтәлешен контролдә тотуны башкарма комитет житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары А.В.Симашевага йөкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе

О.А.Гайнуллин

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районы
башкарма комитетының
2021 елның 11 июнендәгэ
219 номерлық каары белән
РАСЛАНДЫ
Башкарма комитет житәкчесе
 О.А.Гайнуллин

**Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның
«Шәмә гомуми төп белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет
гомуми белем бирү учреждениесе
У С Т А В Ы**

2021 ел

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Устав Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның «Шәмә гомуми төп белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе эшчәнлеген жайга сала (алга таба - Учреждение).

1.2. Учреждениенең гамәлгә куючы - Татарстан Республикасының Алексеевск муниципаль районаны муниципаль берәмлеге.

1.3. Учреждениенең тулы рәсми исеме рус телендә:

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Шаминская основная общеобразовательная школа» Алексеевского муниципального района Республики Татарстан.

Учреждениенең кыскартылган рәсми исеме рус телендә: МБОУ «Шаминская ООШ».

Учреждениенең тулы рәсми исеме татар телендә: Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районаны «Шәмә гомуми төп белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе.

Учреждениенең кыскартылган рәсми исеме татар телендә: МБГБУ «Шәмә ГТББМ».

1.4. Учреждение үз эшчәнлегенең төп максаты буларак табыш алынмаган һәм катнашучылар арасында алынган табышны бүлешми торган коммерцияле булмаган оешма булып тора.

1.5. Учреждение юридик зат булып тора, аерымланган мәлкәткә ия, мөстәкыйль баланслы, билгеләнгән тәртиптә кредит оешмаларында счетлар һәм Федераль казначаилыкның территориаль органнарында, Татарстан Республикасының финанс органнарында шәхси счетлар аcharга хокуклы, үз исеменнән шартнамәләр төзергә, мәлкәти һәм мәлкәти булмаган шәхси хокуклар сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, бурычлар тотарга, судта дәгъвачы һәм жавап бируга мөмкин.

1.6. Учреждениенең үз исеме белән рус һәм татар телләрендә мөһер, штамп, бланклар, шулай ук билгеләнгән үрнәктәге башка мөһерләр һәм штамплары бар, товар билгесе, фирма исеме, эмблемасы һәм башка реквизитлары булырга мөмкин.

1.7. Учреждение эшчәнлек вакытын чикләмичә төзелгән.

1.8. Оештыру-хокук формасы: муниципаль учреждение.

1.9. Учреждение тибы: бюджет.

1.10. Белем бирү оешмасының төре: гомуми белем бирү учреждениесе.

1.11. Учреждениенең урнашкан урыны: Татарстан Республикасы Алексеевск районаны Алексеевск шәһәр тибындагы бистәсе.

1.12. Юридик зат адресы: 422924, Татарстан Республикасы, Алексеевск муниципаль районаны, Шәмә ав., Колхоз ур, 30 й.

1.13. Белем бирү эшчәнлеге түбәндәгә адрес буенча башкарыла: 422924, Татарстан Республикасы, Алексеевск муниципаль районаны, Шәмә ав., Колхоз ур, 30й.

1.14. Филиаллар һәм вәкиллекләр оешмасына ия түгел.

1.15. Учреждение гамәлгә куючысы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районаны башкарма комитеты башкара, аның исеменнән Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районаны башкарма комитеты житәкчесе чыгыш ясый (алга таба - Гамәлгә куючы).

1.16. Мөлкәт милекчесе функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының мөлкәти һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы гамәлгә ашыра (алга таба - Милекче).

1.17. «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль района мәгариф бүлеге» МКУ карамагындагы учреждениесе (алга таба - Мәгариф бүлеге).

1.18. Күрсәтелгән органнарның вәкаләтләрен аеру Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль района башкарма комитетының норматив хокукий акты нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.19. Учреждение Россия Федерациясе законнарында каралган мәгариф өлкәсендәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэмин итү очен эшләр башкару, муниципаль хезмәтләр күрсәту очен булдырылган.

1.20. Учреждение Россия Федерациясе гражданнарына һәркем очен мөмкин булган һәм түләүсез гомуми белем алуга хокукны гамәлгә ашыру очен булдырылган.

1.21. Учреждениедә сәяси партияләрнең, ижтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәтләрнең һәм оешмаларның (берләшмәләрнең) оештыру структуralарын булдыру һәм аларның эшчәnlеге рөхсәт ителми.

1.22. Укучылар инициативасы белән Учреждениядә балалар ижтимагый берләшмәләре төзелергә мөмкин.

2. Учреждениенең максатлары, предметы һәм эшчәnlек төрләре

2.1. Учреждение үз эшчәnlеген федераль законнар, башка норматив хокукий актлар, муниципаль хокукий актлар һәм әлеге Устав нигезендә билгеләнгән эшчәnlек предметы һәм максатлары нигезендә гамәлгә ашыра.

2.2. Учреждение эшчәnlегенең предметы булып кеше, гайлә, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә һәркем очен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем алуга Россия Федерациясе гражданнарының конституциячел хокукларын гамәлгә ашыру; сәламәтлекне саклауны һәм нығытуны тәэмин итү һәм шәхеснең һәрьяклап үсеше очен үңай шартлар тудыру, шул исәптән укучыларның үзлегенән белем алуга һәм өстәмә белем алуга ихтыяҗын канәгатьләндерү мөмкинлек; ял итүне тәэмин итү, мәдәни, спорт һәм башка эшчәnlек очен шартлар тудыру тора.

2.3. Учреждение эшчәnlегенең төп максаты мәктәпкәчә белем бирүнен, башлангыч гомуми, төп гомуми белем бирүнен төп белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәnlеген гамәлгә ашыру.

2.4. Учреждение эшчәnlекләренең төп максаты булмаган түбәндәге белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәnlеген гамәлгә ашырырга хокуклы: өстәмә гомуми белем бирү программалары, һөнәри белем бирү программалары (лицензия булгандা).

2.5. Учреждение әлеге Уставта каралган төп эшчәnlек төрләре нигезендә муниципаль бирем үти, ул Учредитель тарафыннан төзелә һәм раслана. Учреждение муниципаль биремне үтәүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.6. Муниципаль биремне үтәү очен, шулай ук ул булдырылган максатларга ирешү очен, Учреждение эшчәnlекнең төп төрләрен гамәлгә ашыра:

- 1) мэктэпкэчэ белем бирүнөң төп белем бирү программасын гамэлгэ ашыру;
  - 2) башлангыч гомуми белем бирүнөң төп гомуми белем бирү программасын гамэлгэ ашыру;
  - 3) төп гомуми белем бирү программасын гамэлгэ ашыру;
  - 4) гамэлдэгэ законнаарда каралган очракларда укучылар өчен өйдэ белем бирүнө оештыру;
  - 5) башлангыч гомуми белем бирүнөң жайлыштырылган төп гомуми белем бирү программасын гамэлгэ ашыру;
  - 6) төп гомуми белем бирүнөң жайлыштырылган төп гомуми белем бирү программасын гамэлгэ ашыру;
  - 7) өстэмэ гомуми белем бирү программаларын гамэлгэ ашыру (лицензия булгандада);
  - 8) балаларны карау һәм тәрбияләүне гамэлгэ ашыру;
  - 9) экстерннар өчен арадаш аттестация оештыру һәм уздыру;
  - 10) укучыларны тукландыруны оештыру буенча хезмәт күрсәтүләр;
  - 11) индивидуаль уку планы буенча уқыту, шул исәптән тизләтелгән уқыту; өйрәнелә торган белем бирү программасы чикләрендә Учреждениенең локаль норматив акты белән билгеләнгән тәртиптә;
  - 12) дәүләт йомгаклау аттестациясен уңышлы үткән затларга белем бирү турында документлар, түбәндәгэ дәрәҗәдәгэ гомуми белем алуны раслый торган документлар: төп гомуми белем (төп гомуми белем турында аттестат белән раслана);
- 2.7. Учреждение үзенә милек хокукинда яки башка закон нигезендә беркетелгән мөлкәтне файдаланып, эшчәнлекнең башка (белем булмаган) төрләрен гамэлгэ ашырырга хокуклы:
- 1) театраль тамашалар, концертлар һәм башка сәхнә чыгышларын оештыру һәм кую эшчәнлеге;
  - 2) физкультура-савыктыру эшчәнлеге (спорт чараларын, спорт бәйрәмнәрен, спорт ярышларын һәм турнирларны оештыру һәм уздыру);
  - 3) педагогика, гомуми һәм яшь психологиясе, гайлә һәм тәрбия психологиясе, һөнәри ориентация һәм гомуми белем алу мәсьәләләре буенча укучыларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) консультация хезмәте курсату;
  - 4) тиешле белем бирү программаларында һәм дәүләт белем бирү стандартларында каралмаган махсус курслар һәм дисциплиналар циклларын уқыту;
  - 5) уқыту-тәжрибә участогы һәм уқыту-житештерү осталханәләре хезмәтләре;
  - 6) педагогик хезмәткәрләр, житәкче һәм башка категория хезмәткәрләр өчен методик чаралар оештыру һәм уткәру (конкурслар, мастер-класслар, семинарлар, кинәшмәләр, конференцияләр, жыелышлар, фестивальләр, түгәрәк өстәлләр h.b.);
  - 7) каникуллар чорында укучыларның ялын һәм сәламәтләндөрүен оештыру;
  - 8) төп гомуми белем бирү программаларын үзләштерүдә кыенлыклар кичерүче, ата-аналар (законлы вәкилләр) гарызнамәләре буенча үз үсешендә һәм социаль адаптациясендә укучыларга психологик-педагогик, медицина һәм социаль ярдәм күрсәтү буенча хезмәт күрсәтүләр;
  - 9) балаларны карау һәм тәрбияләү хезмәтләре;

- 10) физкультура-савыктыру хезмәтләре күрсәтү;
- 11) төрле юнәлештәге клубларда, студияләрдә, түгәрәкләрдә дәресләр оештыру;
- 12) мәктәпкәчә яштәге балалар белән балаларны мәктәп тормышы шартларына яраклаштыру, 1 сыйныфка керүгә әзерлек буенча дәресләр оештыру;
- 13) чарапар, конкурсlar, фестивальләр оештыру həm уздыру;
- 14) фәнни продукция, интеллектуаль милек объектларын булдыру həm тапшыру;
- 15) грантларны да кертеп, конкурс нигезендә фәнни-тикшеренү эшләрен башкару;
- 16) китапханә хезмәтләре күрсәтү, спорт корылмалары, исәпләү техникасы, оештыру техникасы;
- 17) Интернеттан файдалану буенча хезмәт күрсәтүләр;
- 18) фәнни həm иҗади, консультация, мәгърифәтчелек эшчәnlеге;
- 19) гражданнарның сәламәтлеген саклау өлкәсендәге эшчәnlек;
- 20) учреждение укучылары həm хезмәткәrlәre очен экскурсияләr оештыру;
- 21) педагог-психолог, педагог - логопедның индивидуаль консультацияләr;
- 22) баланың психик həm сөйləm үсешен коррекцияləy буенча индивидуаль дәресләr;
- 23) балаларның психик həm сөйləm үсешен коррекцияləy буенча төркем дәресләr;
- 24) балаларның ялын оештыру;
- 25) Учреждение милкендәге күчемсез мөлкәtne арендага бирү;
- 26) нəshriyat эшчәnlегe;
- 27) фотога həm видеога төшерү өлкәсендәге эшчәnlек.

2.8. Учреждение фәнни həm (яисə) иҗadi эшчәnlек алып барырга хокуклы.

2.9. Мəgariifneң əchtəlegē Учрежденияdə gəməlgə aşıryla торган gomumi beləm bürü programmalarы беләn bilgelənə.

Учреждение белем bürü programmalarыnyң tübəndəge tərləren gəməlgə aşırya:

- təp gomumi beləm bürü programmalarы;
- əstəmə gomumi beləm bürü programmalarы.

2.10. Учреждение gomumi beləm bürüneñ tübəndəge dərəjələrə nigezenđe beləm bürü эшchänlegen gəməlgə aşırya.

Məktəpkəchə beləm. Əlegə dərəjədə federalı dəyülət standartlary nigezenđe məktəpkəchə beləm bürü programması gəməlgə aşıryla.

Bashlanğıç gomumi beləm. Əlegə dərəjədə federalı dəyülət beləm bürü standartlary nigezenđe bashlanğıç gomumi beləm bürü programması gəməlgə aşıryla.

Təp gomumi beləm. Əlegə dərəjədə federalı dəyülət beləm bürü standartlary nigezenđe təp gomumi beləm bürü programması gəməlgə aşıryla.

2.11. Учреждение tübəndəge юnəleshlər buencha əstəmə beləm bire:

- teknik;
- tabigiy-фәnni;
- fizkultura-sport;

- сәнгатьчә;
- туристик-туган якны өйрәнүче;
- социаль-гуманитар.

3. Учреждение һәм мәлкәт эшчәнлеген мәлкәт һәм финанс белән тәэмин иту

3.1. Учреждение мәлкәтен формалаштыру чыганаклары тубәндәгеләрдән гыйбарәт: гамәлгә куючы законда билгеләнгән тәртиптә тапшырган мәлкәт, акча чаралары, керем китерә торган эшчәнлектән кергән керемнәр, акчалата һәм мәлкәти формага түләүсез керемнәр, шулай ук Россия Федерациясе законнары нигезендә башка чыганаклар.

3.2. Мәлкәт объектлары (биналар, корылмалар, автомобилльләр, жиһазлар һәм башкалар) Гамәлгә куючы тарафыннан оператив идарә итү хокукинда Учреждениегә беркетелә.

3.3. Муниципаль биремне үтәү өчен Учреждениягә кирәkle жир кишәрлеге аңа дайми (вакыты чикләнмәгән) файдалану хокукинда бирелә.

3.4. Учреждение гамәлгә куючының һәм мәлкәт милекчесенә ризалыгыннан башка күчемсез мәлкәт һәм аңа беркетелгән яисә үзенә бүләп бирелгән мәлкәт хисабына сатып алынган аеруча кыйммәтле күчемле мәлкәт белән эш итәргә хокуксыз.

3.5. Аеруча кыйммәтле күчемле мәлкәт дигәндә күчемле мәлкәт анлашыла, аннан башка үзенең устав эшчәнлеге Учреждениесе тарафыннан тормышка ашырылу шактый кыен булачак.

3.6. Мәлкәтне аерucha кыйммәтле күчемле мәлкәт категориясенә кертү турындагы карап күрсәтелгән мәлкәтне Учреждениегә беркетү турында яисә күрсәтелгән мәлкәтне сатып алуга акчалар бүләп бирү хакында карап кабул итү белән бер ук вакытта кабул ителә.

3.7. Учреждение үзенә беркетелгән милекне һәм үзенә Учредитель бүләп биргән акчага сатып алынган мәлкәтне әлеге Уставта күрсәтелгән максатларны һәм эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен генә файдалана.

3.8. Мәлкәт белән оператив идарә итүне гамәлгә ашырганда Учреждение тубәндәгеләргә бурычлы:

- мәлкәтне нәтижәле файдалану;
- устав максатларында мәлкәтнен сакланышын һәм алардан файдалануын тәэмин итәргә;
- мәлкәтнен техник торышын начарайтуга юл куймаска (мәлкәтнен норматив тузуына бәйле рәвештә начарлануга кагылмый);
- мәлкәткә агымдагы ремонт ясарга.

3.9. Учреждениене финанс белән тәэмин итү расланган муниципаль бирем нигезендә субсидияләр рәвешендә Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары һәм гамәлгә куючы тарафыннан раслана торган нормативлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.10. Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү, Учредитель тарафыннан Учреждениегә беркетелгән яисә сатып алынган күчемсез мәлкәтне һәм аерucha кыйммәтле күчемле мәлкәтне тотуга чыгымнары исәпкә алып, мондый

мөлкәтне сатып алуға Учредитель тарафынан үзенә бүлеп бирелгән акчалар, салымнар түләүгә чыгымнар исәбеннән, тиешле мөлкәт, шул исәптән жир кишәрлекләре таныла торган салым салу объектлары буларак гамәлгә ашырыла.

3.11. Муниципаль биремне үтәүгә бирелгән финанс белән тәэммин итү күләме аны үтәү срокы дәвамында бары тик муниципаль биремне тиешле дәрәҗәдә үзгәрткәндә генә кими.

3.12. Учреждение муниципаль бурычтан тыш эшләрне башкарырга, физик һәм юридик затлар өчен түләүле һәм бер үк төрле шартларда бертөрле хезмәт күрсәткән өчен әлеге Уставта күрсәтелгән эшчәнлек төрләре буенча хезмәтләр күрсәтергә хокуклы (алга таба - түләүле хезмәтләр).

3.13. Түләүле хезмәтләрне оештыру һәм күрсәту тәртибе Учреждениенең локаль норматив акты белән билгеләнә. Түләүле хезмәтләр күрсәткән өчен түләүне билгеләү тәртибен Учредитель билгели.

3.14. Учреждение устав эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә өстәмә финанс һәм матди чаralар җәлеп итәргә хокуклы:

- өстәмә түләүле мәгариф хезмәтләре күрсәткән өчен алынган физик затлар, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар акчалары;
- физик һәм юридик затларның ирекле иганәләре;
- физик һәм юридик затларның максатчан кертемнәре;
- продукцияне һәм хезмәт күрсәтүләрне сатудан алынган керем, шулай ук табыш китерә торган башка керемнән, рөхсәт ителгән эшчәнлектән;
- Россия Федерациясе законнары нигезендә башка чыганаклардан акчалар.

3.15. Өстәмә финанс чаralары мәгариф процессын тәэммин итү, үстерү һәм камилләштерү ихтыяжларына Учреждение тарафынан файдаланыла. Учреждение тарафынан өстәмә акчалар җәлеп итү Учреждение эшчәнлеген финанс белән тәэммин итүнен нормативларын һәм (яисә) абсолют күләмнәрен бюджет акчалары исәбеннән киметүгә китерми.

3.16. Учреждениегә бирелә торган түләүле өстәмә белем бирү һәм башка хезмәт күрсәтүләрдән керем белем бирү процессын тәэммин итү, үстерү һәм камилләштерү ихтыяжларына Учреждение тарафынан файдаланыла.

3.17. Өстәмә финанс чаralарын җәлеп итү Учреждение эшчәнлеген финанс белән тәэммин итүнен нормативларын һәм (яисә) абсолют күләмнәрен бюджет акчалары исәбеннән киметүгә китерми.

3.18. Учреждение муниципаль контрактлар төзү юлы белән тиешле финанс елына бүлеп бирелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет акчалары исәбеннән товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр китерүгә заказчы булырга хокуклы.

4. Эшчәнлекне оештыру һәм Учреждение белән идарә итү

4.1. Учреждение федераль һәм республика дәрәҗәсендәге норматив хокукий актлар һәм әлеге Устав нигезендә гамәлгә ашырыла һәм бердәм жигәкчелек һәм коллегиальлек принципларын берләштерү нигезендә төзелә.

4.2. Идарә органнарының структурасы, аларны формалаштыру тәртибе,

вәкаләтләр һәм компетенциясе Учреждение тарафыннан каарлар кабул итү һәм Учреждение исеменнән чыгыш ясау тәртибе Идарә органнары эшчәнлеген регламентлаштыручи Россия Федерациясе законнары, әлеге Устав һәм локаль норматив актлар белән билгеләнә.

4.3. Учреждениенең бердәм башкарма органы - Учреждение эшчәнлегенә агымдагы житәкчелек итүче директор.

4.4. Учреждение директоры үз вазыйфасына билгеләнә һәм «Алексеевск муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ башлыгы боерыгы белән мәгариф өлкәсендә вәкаләтләр бүлешү һәм мәгариф оешмасы житәкчесе вазыйфасына билгеләү тәртибе нигезендә үз вазыйфасыннан азат ителә.

4.5. Директорның вәкаләтләре чоры хезмәт килешүе белән билгеләнә.

4.6. Мәгариф, фән, административ, финанс-икътисадый эшчәнлекне гамәлгә ашыру очен Учреждение директоры боерыклар чыгара.

4.7. Учреждение директоры үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра

4.8. Учредитель тарафыннан расланган вазыйфаи инструкция.

4.9. Директор үз вәкаләтләренең бер өлешен урынбасарларга, шул исәптән үзе булмаганды вакытлыча тапшырырга хокуклы.

4.10. Учреждение директоры ышанычнамәсез Учреждение исеменнән эш итә, шул исәптән аның мәнфәгатьләрен дәүләт һәм муниципаль органнарда, суд системасы органнарында яклый, аның исеменнән алыш-бирешләр кыла.

4.11. Директор компетенциясенә керә:

- тубәндәге раслау:

1) Учреждениенең локаль норматив, боерык актлары;

2) финанс һәм матди чараплар керү һәм аларны тоту турында еллык хисап;

3) үз-үзенә тикшерү нәтижәләре турында хисап;

4) Учреждениенең штат расписаниесе һәм тарификация исемлекләре;

5) Учреждениенең белем бирү программалары;

6) Учреждениене үстерү программасын гамәлгә куючы белән килештереп;

7) дәрестәләр исемлеге дәүләт аккредитациясе булган башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыруучы оешмалар тарафыннан файдалануга кертелгән дәрестәләрнең расланган федераль исемлеге нигезендә, шулай ук күрсәтелгән белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда мондый оешмалар тарафыннан файдалануга кертелгән уку пособиеләре;

8) Учреждениенең укыту планы;

9) Учреждениенең календарь уку графигы;

10) дәрестән тыш эшчәнлекнең уку предметлары һәм курслары буенча эшче программалары;

11) агымдагы контрольне гамәлгә ашыру һәм арадаш аттестация узу графигы;

12) Укучыларны бүләкләү очен укыту, физкультура, спорт, иҗтимагый, фәнни, фәнни-техник, иҗади, эксперименталь һәм инновацион эшчәнлектәге уңышлары очен төркемнәр һәм бүләкләү шартлары нигезендә исемлекләр;

13) Учреждение эше планнары.

- хезмәткәрләрне эшкә кабул итү; алар белән эш шартнамәләрен төзү һәм өзү;

- вазыйфаи бурычларны бүлү;

- хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү шартларын булдыру һәм оештыру;

хезмәткәрләргә ёстәмә һөнәри белем бирү;

- укучыларны уқытуга кабул итү;
- әлеге Устав һәм федераль һәм региональ законнар норматив хокукий актлары таләпләре нигезендә белем бирү һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруны оештыру;
- Учреждение мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның хокукларын үтәү;
- локаль норматив, боерык бирү актларын әзерләүне, карауны, кабул итүне оештыру;
- Учреждение хезмәткәрләренең эш режимын оештыру һәм Учреждение эше режимын үтәүне тикшереп тору;
- Учреждение идарәсенең коллегиаль органнары карапларын үтәүне туктатып тору яисә аларны законнарга, әлеге Уставка һәм Учреждениенең башка локаль норматив актларына каршы килә торган карапларга вето салу хокуки;
- гражданлық-хокук килешүләре, контрактлар төзү;
- ышанычнамәләр бирү;
- Учреждение мөлкәте белән эш итү хокукин гамәлдәге законнарда һәм әлеге Уставта билгеләнгән чикләрдә гамәлгә ашыру;
- Учреждение идарәсенең коллегиаль органнарының әлеге Устав һәм локаль норматив актлар белән билгеләнгән аерым компетенциясен тәшкил итмәгән башка мәсьәләләрне хәл итү.

4.11. Директорга башка житәкче вазыйфалар (педагогик эшчәнлектән тыш) белән Учреждение эчендә яки тышында берләштерергә рөхсәт ителми.

4.12. Директор үзенә йөкләнгән вазыйфаларны (шәхси, матди) үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очен гамәлдәге законнар һәм хезмәт шартнамәсе нигезендә жаваплы була.

4.13. Идарәнең коллеги органнары түбәндәгеләр:

- Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы;
- Педагогик совет.

4.14. Белем бирү оешмасы белән идарә итү мәсьәләләре буенча һәм белем бирү оешмасы тарафыннан аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагыла торган локаль норматив актлар кабул иткәндә балигъ булмаган укучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрен) һәм педагогик хезмәткәрләренең фикерләрен исәпкә алу максатларында, Учреждениядә укучы һәм балигъ булмаган укучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрен) инициативасы буенча Учреждениедә төzelә һәм эшли:

- 1) Укучылар советы;
- 2) Балигъ булмаган укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) советы - Ата-аналар комитеты;
- 3) Учреждение хезмәткәрләре һөнәри берлеге.

4.15. Учреждениядә мәжбүри булган: құзэтү советы, попечительләр советы кебек мәжбүри булмаган идарәнең коллегиаль органнарын формалаштырырга мөмкин. Компетенция, структура, формалаштыру, эшчәнлек тәртибе, вәкаләтләр чоры Учреждениенең локаль норматив акты белән җайга салына.

4.16. Учреждениядә кинәшу һәм кинәш бирү вәкаләтләре булган коллегиаль идарә органнары: методик совет, методик берләшмә, директор каршындагы

киңәшмә төзелергә мөмкин. Компетенция, структура, формалаштыру, эшчәнлек тәртибе, вәкаләтләр чоры Учреждениенең локаль норматив акты белән жайга салына.

4.17. Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы - идарәнең коллегиаль органы (алга таба - Гомуми жыелыш).

4.18. Гомуми жыелыш составына хезмәткәрләр керә, алар өчен Учреждение хезмәт шартнамәләре нигезендә төп эш урыны булып тора. Хезмәткәрләренең гомуми жыелышы идарәнең дайми эшләүче органы булып тора һәм вакытсыз гамәлдә була.

4.19. Гомуми жыелыш эшендә катнашу аның әгъзалары тарафыннан ижтимагый башлангычларда - түләүсез гамәлгә ашырыла.

4.20. Гомуми жыелыш рәисе - Учреждение директоры (Учреждение директоры вазыйфаларын башкаручы зат). Житәкченең вәкаләтләре вазыйфага билгеләнү датасыннан башлана һәм Учреждение директоры вазыйфасыннан азат итү датасы туктатыла.

4.21. Гомуми жыелыш кирәк булган саен жыела, ләкин календарь елга ике тапкырдан да ким түгел. Гомуми жыелыш рәис, педагогия советы инициативасы буенча, гомуми жыелышның кименә дүрттән бере инициативасы белән жыелырга мөмкин.

4.22. Гомуми жыелыш, эгәр анда Гомуми жыелышның исемлек составыннан кименә 2/3 катнашсалар, хокуклы була. Каарлар кабул итү гомуми жыелышта катнашучы әгъзаларының гади күпчелек тавышы белән ачык тавыш бирү юлы белән гамәлгә ашырыла. Тавышлар тигез булганды, гомуми жыелыш рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

4.23. Гомуми жыелыш каары читтән торып тавыш бирүне уздыру юлы белән Гомуми жыелыш утырышын уздырмычка (сораштыру юлы белән) кабул ителергә мөмкин. Мондый тавыш бирү документлар алмашу юлы белән тапшырыла торган һәм кабул ителә торган хәбәрнең аутентивлыгын һәм аларның документаль раславын тәэмин итүче теләсә кайсы элемтә төре ярдәмендә уткәрелергә мөмкин.

4.24 Гомуми жыелыш компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча һәр хезмәткәр бер тавыш хокукуна ия. Гомуми жыелыш утырышында хезмәткәр булмаганда, тавыш бирү хокуку башка затларга тапшырыла алмый.

4.25. Гомуми жыелыш утырышы һәм аның каарлары беркетмәләр белән рәсмиләштерелә. Протоколлар Учреждениядә дайми саклана.

4.26. Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы:

1) Учреждениенең күмәк шартнамәсен һәм ана үзгәрешләр кабул итә, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен;

2) учреждение хезмәткәрләре белән хезмәт мөнәсәбәтләрен жайга сала торган локаль норматив актлар кабул итә;

3) социаль яклай мәсьәләләрен карый һәм учреждение хезмәткәрләрене социаль ярдәм турында каар кабул итә;

4) Учреждение хезмәткәрләренең колектив таләпләрен чыгара һәм колектив хезмәт бәхәсен хәл итүдә катнашу өчен вәкаләтле вәкилләрне сайлый;

5) хезмәткә түләү һәм хезмәткәрләрне кызыксындыру турында локаль норматив актларга керүче хезмәткәрләренең критерийларын һәм нәтиҗәлелеге

күрсәткечләрен билгели;

6) Учреждение комиссиясендә хезмәткәрләр вәкилләрен сайлый;

7) Учреждениядә хезмәт дисциплинасының торышы мәсьәләләре турында фикер алыша, аны нығыту буенча тәкъдимнәр бирә;

8) тармак, ведомство бүләкләре белән бүләкләү өчен хезмәткәрләрне күрсәтү һәм аларга мактаулы исемнәр бирү турындагы мәсьәләләрне карый;

9) директор инициативасы буенча фикер алышуга чыгарыла торган башка мәсьәләләрне карый.

4.27. Гомуми жыелыш Учреждение исеменнән чыгыш ясарга хокуксыз.

4.28. Гомуми жыелышның компетенциясе чикләрендә кабул ителгән һәм гамәлдәге законнарга һәм әлеге Уставка каршы килми торган каарлары Учреждение директорына һәм барлык хезмәткәрләренә тәкъдим ителә.

4.29 Учреждение директоры боерыгы белән расланган Хезмәткәрләрнең гомуми жыелышы каарлары үтәлү өчен мәжбүри була.

4.30. Хезмәткәрләрнең гомуми жыелышы эшчәнлеген оештыру тәртибе, читтән торып тавыш бирүнә үткәрү тәртибе (сораштыру юлы белән) Учреждениенең локаль норматив акты белән жайга салына.

4.31. Учреждениенең педагогик советы тәрбия һәм укытуның бердәм максатчан юнәлешле процессына гомуми житәкчелекне гамәлгә ашыручи коллегиаль идарәненә дайими эшләүче органы булып тора.

4.32. Учреждениенең педагогик советы вакыты юк.

4.33. Учреждениенең Педагогия советы составына түбәндәгеләр керә: Учреждение директоры (директор вазифаларын башкаручы зат), директор урынбасарлары, Учреждениядә хезмәт килешүе нигезендә эшләүче барлык педагогик хезмәткәрләр, ата-аналар комитеты рәисе, Укучылар советы вәкиле.

4.34. Педагогия советы композициясе:

1) Учреждениенең белем бирү программаларын кабул итә;

2) агымдагы уку елына укыту планын, календарь уку графигын, уку предметларының, курсларның, дисциплиналарның (модульләрнең), башка компонентларның эш программаларын, тәрбия эшенең календарь планын, аттестация формаларын кабул итә;

3) уку елына планнар кабул итә;

4) Учреждение үсеше программын кабул итә;

5) белем бирү процессын оештыруны регламентлаучы локаль норматив актлар кабул итә;

6) агымдагы уку елына башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү уку-укыту программаларын дәүләт аккредитациясенә ия булган белем бирү программаларын, шулай ук күрсәтелгән белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда файдалануга тәкъдим ителгән дәреслекләрнең расланган федераль исемлеге нигезендә дәреслекләр исемлеген, шулай ук күрсәтелгән белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда файдалануга кертелгән уку-укыту пособиеләрен кабул итә;

7) Учреждениенең белем бирү эшчәнлегенең төп юнәлешләрен билгели;

8) Учреждениенең белем бирү программаларын үзләштерүнен планлаштырылган нәтижәләренә ирешүгә мониторинг һәм анализ ясый;

- 9) агымдагы контроль, арадаш һәм дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәләрен мониторинглауны һәм анализлауны гамәлгә ашыра;
- 10) укыту һәм тәрбия, мәгариф технологияләре, электрон укыту ысулларын керту, куллану һәм камилләштерү турында карап кабул итә;
- 11) педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрүгә, аларның белем бирү процессы һәм мәгариф технологияләре методикаларыннан, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләреннән файдалану һәм камилләштерү буенча иҗади инициативаларын үстерүгә ярдәм итә;
- 12) арадаш аттестацияне үткәру рәвешләре һәм тәртибе турында карап кабул итә;
- 13) белем бирүнен сыйфатын бәяләүнен эчке системасы эшчәнлеген тәэмин итү, үз-үзенә тикшеруне үткәру формасы, периодлылығы һәм тәртибе турында карап кабул итә;
- 14) академик бурычлары булмаган һәм уку планын яисә индивидуаль укыту планын тулысынча үтәгән укучыларны дәүләт йомгаклау аттестациясенә керту турында карап кабул итә;
- 15) арадаш аттестацияне унышлы үткән укучыларны киләсе сыйныфка күчерү турында карап кабул итә;
- 16) нигезле сәбәпләр буенча аттестация узмаган яисә академик бурычлары булган шартлы укучыларны киләсе сыйныфка күчерү турында карап кабул итә;
- 17) ата-аналар (законлы вәкилләр) каралганча, психологик-медик-педагогик комиссия кинәшләре нигезендә кабат укытуга, жайлыштырылган белем бирү программалары буенча укурга күчерү яисә, аңа белем бирү вакытыннан алда академик бурычын юкка чыгармаган, укучыларның индивидуаль укыту планы буенча укуга күчү турында карап кабул итә;
- 18) академик бурычны билгеләнгән срокта бетермәгән башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программалары буенча укучыларга гайлә белеме формасында белем алуны дәвам итү турында карап кабул итә;
- 19) төп гомуми белем һәм уртача гомуми белем һәм аларга күшүмталар турында аттестатлар бирү турында карап кабул итә;
- 20) законда һәм элеге Уставта каралган очракларда укучыны Учреждениедән төшереп калдыру турында карап кабул итә;
- 21) укучыларны бүләкләү турында карап кабул итә;
- 22) педагогик вазыйфаларны биләүгә конкурс игълан итү һәм аның шартларын раслау турында карап кабул итә;
- 23) Учреждениядә гамәлгә ашырыла торган һәм Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган укучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрнен) ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә Учреждение белән идарә итүне камилләштерү буенча күрсәтелгән берләшмәләрнен дәлилләнгән тәкъдимнәрен карау юлы белән, шулай ук аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатыннан кагыла торган локаль норматив актлар кабул ителгәндә булышлык күрсәтә.

4.35. Педагогия советы үз составыннан рәисне һәм секретарьне сайлый. Рәис һәм секретарьны сайлау тәртибе һәм аның вәкаләтләре чоры Учреждениенән локаль норматив акты белән билгеләнә.

4.36. Педагогия советы утырышы һәм аның караплары беркетмәләр белән

рэсмиләштерелә. Протоколлар Учреждениядә дайми саклана.

4.37. Учреждениең педагогик советы рәисе тарафынан кимендә дүрттән бер тапкыр чакырыла. Педагогия советының чираттан тыш утырышлары аның санының өчтән беренин ким булмаган өлеше булган рәис яки инициатив төркем таләбе буенча уздырыла.

4.38. Педагогия советы утырышын (көндөзге бүлектә - катнашучыларның шәхси катнашында, читтән торып видеоконференц-элемтә системаларын кулланып) үткәрү рәвеше рәис тарафынан билгеләнә.

4.39. Педагогия советы каары, аның утырышында составының кимендә өчтән икесе катнашса һәм каар өчен катнашучылар санының яртысынан артыгы тавыш бирсә, хокуклы дип санала.

Тавыш бирү процедурасы Учреждениең Педагогия советы утырышында билгеләнә. Тавышлар саны тигез булганда, Учреждение Педагогия советы рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

4.40. Педагогия советы Учреждение исеменнән чыгыш ясарга хокуклы түгел.

4.41. Педагогия советының үз компетенциясе чикләрендә кабул ителгән каарлары белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның барысы тарафынан да үтәлүе мәжбүри. Педагогия советы каарлары Учреждение директоры боерыклары белән раслана.

4.42. Педагогия советы эшчәнлеген оештыру, утырышлар үткәрү тәртибе Учреждениең локаль норматив акты белән билгеләнә.

4.43. Укучылар Учреждение белән идарә итүдә укучылар Советы эшчәнлеге аша катнашырга хокуклы.

Укучылар Советы - укучыларның сайланулы вәкиллекле органы:

- Учреждение идарәсенең коллегиаль органнарында укучыларның мәнфәгатьләрен чагылдыра;
- укучыларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклый;
- балигъ булмаган укучыларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул итү мәсьәләләре буенча фикер белдерә.

4.44. Укучыларның структурасы, вәкаләтләрен формалаштыру тәртибе, эшчәнлек тәртибе һәм каарлар кабул итү тәртибе, белем алучыларның Советы вәкаләтләре Учреждениең локаль норматив актлары белән билгеләнә.

4.45. Учреждение белән идарә итүдә ата-аналарның катнашу формасы Учреждениең ата-аналар комитеты. Ата-аналар комитеты - сайланулы вәкиллекле коллегиаль орган. Ата-ана комитетының структурасы, вәкаләтләрен формалаштыру тәртибе, эшчәнлек тәртибе һәм каарлар кабул итү, вәкаләтләре Учреждениең локаль норматив актлары белән билгеләнә.

4.46. Ата-аналар комитеты ата-аналар (законлы вәкилләр) инициативасы белән төзелә һәм аларның ижтимагый үзешчәнлеге формасы булып тора. Ата-аналар комитеты Учреждение укучыларының барысының да яисә ата-аналарының (законлы вәкилләрнен) мәнфәгатьләрен яклый.

4.47. Мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар - укучылар, балигъ булмаган укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре), педагогик хезмәткәрләр һәм аларның вәкилләре, Учреждение. Белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның хокукый статусы (компетенциясе, вәкаләтләре, хокуклары, бурычлары,

жаваплылығы) гамәлдәге законнар һәм Учреждениенең локаль норматив актлары нигезләмәләре белән жайга салына.

4.48. Учреждение белән идарә итүдә педагогик хезмәткәрләрнең катнашу тәртибе түбәндәгечә билгеләнә: педагогик хезмәткәрләр идарәнен коллегиаль органнары утырышларында тавыш бирү хокуқына ия, белем бирү программаларын, шул исәптән укыту планнарын, календарь уку графикларын, уку предметларының, курсларның, дисциплинарның (модульләрнең), методик материалларның һәм мәгариф программаларының башка компонентларының эш программаларын эшләүдә катнашу; белем бирү оешмасы эшчәнлегенә кагылышлы мәсьәләләрне, шул исәптән идарә органнары һәм ижтимагый оешмалар аша, фикер алышуда катнашу; белем бирү процессын үзгәрту һәм яхшырту буенча тәкъдимнәр керту.

4.49. Әлеге Уставны күп тапкырлар тупас бозган өчен Учреждение Педагогия советы карапы буенча, дисциплинар түләтү чарасы буларак, 15 яшкә житкән укучыны Учреждениедән чыгару рөхсәт ителә. Әлеге Уставны тупас бозу дип белем алучыны бозу таныла, ул йогынты ясый яки реаль рәвештә авыр нәтижәләргә китеrerгә мөмкин:

- Укучыларның, хезмәткәрләрнең, Учреждениегә килүчеләрнең сәламәтлегенә һәм тормышына зыян китерү;
- Учреждение мөлкәтенә, укучыларның, хезмәткәрләрнең, Учреждениегә килүчеләрнең мөлкәтенә зыян китерү;
- Учреждение эшен дезорганизацияләү.

4.50. Инженер-техник, административ-хужалық, житештерүү, укыту-ярдәмче, медицина һәм башка вазыйфалар биләү хокуқына квалификация белешмәлекләрендә һәм (яисә) һөнәри стандартларында күрсәтелгән квалификация таләпләренә жавап бируге затлар ия.

4.51. Хезмәткәрләрнең хокуклары һәм бурычлары (педагогик хезмәткәрләрдән тыш).

Хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:

- федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда хезмәт шартнамәсен төзү, үзгәрту һәм өзү;
- ана хезмәт килешүе белән бәйле эш бирү;
- хезмәтне саклауның дәүләт норматив таләпләренә һәм күмәк шартнамәдә каралган шартларга туры килә торган эш урыны;
- квалификациясе, кыенлыгы, башкарылган эшнең күләме һәм сыйфаты нигезендә хезмәт хакын тулысынча түләүдә;
- аерым һөнәрләр һәм хезмәткәрләрнең категорияләре өчен кыскартылган эш вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, атналык ял көннәре, эшләми торган бәйрәм көннәре, еллык отпусклар өчен түләнә торган ял көннәре бирү белән тәэммин ителә торган ял;
- хезмәт шартлары һәм эш урынында хезмәтне саклау таләпләре турында, хезмәт шартларын маҳсус бәяләү турында законда каралган хокукларны гамәлгә ашыруны да кертеп, тулы дөрес мәгълүмат;
- башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә әзерләү һәм өстәмә һөнәри белем бирү;
- һөнәри берлекләр төзү хокуқын да кертеп, үз хезмәт хокукларын, ирекләрен

һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өчен аларга керүне дә кертеп, берләштерү;

- Учреждениядә «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, әлеге Устав, башка федераль законнарда һәм коллектив шартнамәдә каралган рәвешләрдә катнашу;

- коллектив сөйләшүләр алыш бару һәм коллектив шартнамәләр һәм килешүләр төзү, шулай ук коллектив шартнамәнен, килешүләрнен үтәлеше турындагы мәғълүматка;

- законнар белән тыелмаган барлык ысууллар белән үзенен хезмәт хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау;

- индивидуаль һәм күмәк хезмәт бәхәсләрен, забастовка хокукуны да кертеп, Россия Федерациисенең Хезмәт кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә хәл итү;

- хезмәт бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа китергән зыянны каплау һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә мораль зыянны компенсацияләү;

- федераль законнарда, муниципаль хокукий актларда каралган очракларда мәжбүри социаль иминләштерү;

- Россия Федерациисенең хезмәт законнары нигезендә башка хокуклар.

Хезмәткәр бурычлы:

- хезмәт килешүе белән аңа йөкләнгән хезмәт бурычларын намус белән үтәргә;

- эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен үтәргә;

- хезмәт дисциплинасын сакларга;

- хезмәтнең билгеләнгән нормаларын үтәргә;

- хезмәтне саклау һәм хезмәт иминлеген тәэммин иту таләпләрен үтәргә;

- эш бируче һәм башка хезмәткәрләр мөлкәтенә (шул исәптән эш биручедә булган оченче зат мөлкәтенә, әгәр эш бируче әлеге мөлкәтнең сакланышы өчен жаваплы булса) сак карапга;

- эш биручегә йә кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыруchy вәзгиять барлыкка килү турында турыдан-туры житәкчегә, эш бируче мөлкәтенең сакланышы турында (шул исәптән эш биручедә булган оченче зат мөлкәте, әгәр эш бируче әлеге мөлкәтнең сакланышы өчен жаваплы булса) кичекмәстән хәбәр итәргә;

- һөнәри стандарт таләпләренә туры килергә;

Учреждениенең локаль норматив актлары нигезендә аттестация узарга;

- Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә хезмәтне саклау олкәсендә белем һәм кунекмәләрне уқыту һәм тикшерү;

- Учреждение Уставын, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен үтәргә;

- Россия Федерациисенең гамәлдәге хезмәт законнары нигезендә башка бурычлар.

Хезмәткәр жаваплы:

- үзенә йөкләнгән бурычларны үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен, аларның төре һәм чарасы гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнә;

- эш биручегә китерелгән зыян өчен.

5. Учреждениенең локаль норматив актлары

5.1. Учреждение белем бирү мөнәсәбәтләрен һәм гамәлгә ашырыла торган башка эшчәнлекне жайга сала торган нормаларны үз компетенциясе чикләрендә Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашыручы локаль норматив актлар кабул итә.

5.2. Локаль норматив актлар Учреждениенең Педагогик советы, Гомуми жыелыш тарафыннан кабул ителә һәм Учреждение директоры тарафыннан әлеге Уставның 4 бүлгегендә билгеләнгән компетенциясе нигезендә раслана.

5.3. Учреждениедә укучыларның һәм хезмәткәрләрнең хокукларына кагылышлы локаль норматив актлар, балигъ булмаган укучыларның - ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) Советы, шулай ук Учреждение хезмәткәрләренең хезмәт законнарында, һөнәри берлегендә каралган тәртиптә һәм очракларда кабул ителә.

5.4. Карап кабул иту алдыннан локаль норматив акт проекты текст рәвешендә Учреждениенең рәсми сайтында укучыларны, ата-аналарны (законлы вәкилләрне), Учреждение хезмәткәрләрен таныштыру өчен «Локаль норматив актлар проектлары» маҳсус бүлгегендә урнаштырыла. Укучылар советы, балигъ булмаган укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) ата-аналар советы - Ата-аналар комитеты, учреждение хезмәткәрләренең һөнәри берлеге локаль норматив акт проектын урнаштырган көннән алыш биш эш көннән дә соңга калмычча Педагогия советына, проект буенча гомуми жыелыш язма рәвештә дәлилләнгән фикерне жибәрә.

5.5. Әгәр тиешле Совет (хезмәткәрләрнең һөнәри берлеге) локаль норматив акт проекты белән ризалыгын белдерсә, йә мотивлаштырылган фикер 5.5 пунктында күрсәтелгән көнгә кермәсә. Әлеге Устав сробы, Педагогия советы, Гомуми жыелыш локаль норматив акт кабул итә.

5.6. Тиешле Советның дәлилләнгән фикерендә локаль норматив акт проекты белән ризалык булмаса йә аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр булмаса, Педагогия советы, Гомуми жыелыш әлеге фикер белән тулысынча яисә өлешчә килешергә һәм локаль норматив акт проектына үзгәрешләр кертергә йә фикер белән килешмәскә һәм башлангыч редакциядә локаль норматив акт кабул итәргә хокуклы.

5.7. Укучыларның яисә Учреждение хезмәткәрләренең нигезләмәләрен мәгариф турындагы законнарда, хезмәт законнарында билгеләнгән нигезләмәләр белән чагыштырганда начарайта торган локаль норматив актлар нормалары йә билгеләнгән тәртипне бозып кабул ителгән, Учреждение кулланылмый һәм юкка чыгарылырга тиеш.

6. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырmaу һәм жайга салу

6.1. Мәнфәгатьләр конфликтты дигәндә, Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынучанлыгы аның хезмәт бурычларын тиешенчә үтәвенә йогынты ясарга мөмкин һәм шул ук вакытта Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы арасында каршылыклар туда яки килеп чыгарга мөмкин, ул аның хезмәткәре булып тора, Учреждениенең мөлкәтенә һәм (яисә) эшлекле абуруена зыян китерергә сәләтле.

6.2. Хезмэttэгэ бурычларын тиешенчэ үтэүгэ йогынты ясый яисэ йогынты ясый ала торган Учреждение хезмэtkеренең шәхси кызыксынуы дигэндә Учреждение эшчесенең хезмэт бурычларын акча, кыйммәtlәр, башка милем, шул исәптән мөлкәти хокуклар, яисэ милем характеристындагы хезмәtlәrnе үзен өчен яки өченче затлар өчен алу мөмкинлеге анлашыла.

6.3. Учреждение директоры Учредительгэ вазыйфаи бурычларын үтәгэндә мәнфәгатьләр конфликтyna китерә торган яисэ китерергэ мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килу турында хәбәр итәргә тиеш.

6.4. Учреждение хезмәtkәre Учреждение директорына вазыйфаи бурычларын үтәгэндә мәнфәгатьләр конфликтyna китерә торган яисэ китерергэ мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килу турында хәбәр итәргә тиеш.

6.5. Учреждение директорына хәбәр иту тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган белешмәләр исемлеге, әлеге белешмәләрне тикшерүне оештыру һәм хәбәрнамәләрне теркәү тәртибе Учреждение директоры тарафыннан билгеләнә.

7. Йомгаклау нигезләмәләре

7.1. Учреждение, мәгариф турындагы кануннарда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, граждан законнарында билгеләнгәn тәртиптә реорганизацияләнә яисэ бетерелә.

7.2. Әлеге Уставка үзgәрешләр һәм өстәмәләр Учреждение аларны Учредитель тарафыннан гамәлгә куючи һәм Россия Федерациясе законнары билгеләгәn тәртиптә раслау юлы белән кертелә.

7.3. Уставка үзgәрешләр аларны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгәn тәртиптә дәүләт теркәвенә алганнан соң үз көченә керә.

7.4. Учреждение бетерелгәn очракта, кредиторларның таләпләрен канәгатыләндөргәnnен соң калган оператив идарә хокукундагы Учреждениегә беркетелгәn мөлкәт, шулай ук федераль законнар нигезендә аның йөкләмәләре буенча түләтү алына алмаган мөлкәт, тиешле мөлкәт милемчесенә ликвидация комиссиясе тарафыннан тапшырыла һәм мәгарифне үстерү максатларына жибәрелә.

7.5. Әлеге Устав билгеләнгәn тәртиптә дәүләт теркәве үткән вакыттан үз көченә керә.